माघमहात्म

श्रीगणेशायनमः ॥ इहैवतास्त्रियोधन्याःशीलस्पर्शरक्षणात् ॥ शीलभंगोहिनारीणांयमलो
कंसुदारुणं ॥ १ शीलंरक्षंस्त्रियोनिंदुष्टसंगविवर्जिताः ॥ शीलेनपरमस्वर्गःस्त्रीणांवैश्प
नसंशयः ॥ २ शूद्रस्पाकयज्ञेननिषिद्धाचरणेनच। स्वर्गंनिविहितावैश्यस्तस्मान्नारकीगतिः
॥ विचारयंतियेशास्त्रंवेदाभ्यासरताश्चये ॥ पुराणशहितांयेचश्रावयंतिपठंतिच ॥ ४ व्याकुर्वं
तिस्मृतिंयेवैयेधर्मप्रतिबोधकाः ॥ वेदांतेषुविषन्नायेस्तेरियंजगतिधृता ॥ ५ तत्तदाभ्यासमा
हात्म्येसर्वेतेहतकिल्विषा ॥ गच्छंतिब्रह्मणोलोकंयत्रमोहोनविद्यते ॥ ६ ज्ञानमज्ञायवोदाद्वेद
शास्त्रसभद्भवं ॥ अपिदेवास्तमर्चंतिभयंबंधविदारकं ७ श्रयंतांमद्भुतंचैवरहस्यवैश्पसत्तम
॥ सत्तमंधर्मराजस्यसर्वलोकास्तपरं ॥ ८ नयमंपमलोकंचनदूतान्घोरदर्शनान् ॥ पश्यंति
वैष्णवान्नंसत्संसंमयोदितं ॥ ९ शाहास्मान्यमुनाभ्राताससदंहिउनःपुनः ॥ भवद्भिःवैष्णवा

स्माज्ञानतेस्युब्रह्मगोचराः ॥ १० येस्मरंतिसहृदताःप्रसंगेनापिकेशवं ॥ सर्वपापविनिर्मुक्तायां
तिविष्णोपरंपदं ॥ ११ दुराचारोतिदुःशीलोशदाक्षोपरतोपिच ॥ भवद्भिःसर्वदात्याज्योविष्णुंचे
द्भजतेनरः ॥ वैष्णवोयद्यहेभंक्तेयेषांवैष्णवसंगतिः ॥ तेपिसंपरिहार्यास्तत्संगाद्धतकिल्वि
षा ॥ १३ इतिवैश्यानुशास्यस्मान्देवोदंडधरःशदाः ॥ मतोनवैष्णवोयातिराजधानीयमस्य
ही ॥ १४ विष्णुभक्तिंविनानराणांपापिष्ठानांविशारद ॥ उपायोनास्तिनास्त्यन्यः संतर्त्तुनरकां
बुधिं ॥ १५ स्वपाकमिवनेक्षंतलोकेविषमवैष्णवं ॥ वैष्णवोवर्णबाह्योपिपुनातिभवनत्रयं
॥ १६ नरकेपिचिरंमग्नाएवंजायेकुलद्वये ॥ तदैवयांतितेस्वर्गंयदाचेतिसतोहरिं ॥ १७ विष्णु
भक्तस्ययेदासाःवैष्णवान्नभुंजतेये ॥ तेपिक्रमभुजोवैश्पगतिंयांतिनराकुलाः ॥ १८ प्रायसे
वैष्णवस्यान्नंप्रयत्नेनविचक्षनः ॥ सर्वपापविशुद्ध्यर्थंतद्भावेनजलंपिवेत् ॥ १९ गोविंदेतिजप

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

न्मंत्रंकुत्रचिन्मत्यनेयदि ॥ सनरोनयमंवैश्पनंचनेक्रामहेयं २० सागंसमुद्रंसंन्यासंसऋषिंच
द्रदेवनं ॥ सदीक्षाविधिसंपन्नंसमंत्रंह्यदशक्रं २१ ऋषाक्रंचमंत्रेशंयेजपंतिनरोत्तमाः
॥ तंदृष्वाब्रह्महाभद्वेघनस्तेविप्रमूर्त्तयः २२ संखिनःचक्रिणोभूत्वाब्रह्मायुर्वनमालिनः
॥ वसंतिवैत्सवेलोकेविष्णुरूपेणतेनराः २३ हृदिसूर्येजलेचाग्नौप्रतिमास्तंडिलेषु
च ॥ समभ्यर्च्यहरिंयांतिनरास्तेवैत्सवंपदं ॥ अथवासर्व्वदाप्रज्योवासुदेवोमुकृमिः ॥ शालग्रा
मशिलाचक्रेयज्ञकीटविनिर्मिते ॥ अघिष्ठानंचतद्विष्णोःसर्व्वपापप्रनाशनं ॥ सर्व्वपुराणप्रदंवै
श्पसर्व्वेषामपिमुक्तिदं ४५ यःपूजयेद्धरिंचक्रेशालग्रामसमुद्भवे ॥ राजसूयसहस्रेणतेने
ष्टंप्रतिवाशरं २६ यदानमतिवेदांतेब्रह्मनिर्वानमच्युतं ॥ तत्फलंलभवेन्नूणांसालिग्रामशि
लार्च्चनं ॥ यथाकाष्ठस्थितोवह्निर्मथ्यमानेप्रकाशते ॥ यथातथाहरिर्व्यापीशालग्रामप्रका

शते २७ ॥ अपिपापसमाचारोःकर्म्मणापनधिकारिणः ॥ शालग्रामार्च्चकावैश्पनैवयांतियमा
लयं २८ ॥ नतथारमतेलक्ष्मीनतथास्वपुरेहरिः ॥ शिलाग्रामशिलाचक्रेयथासरमतेशदा
॥ २० ॥ अग्निहोत्रंहुतंतेनदत्तापृथ्वीससागराः ॥ येनार्च्चितोहरिश्चक्रेशालग्रामशिलोद्भवे ३१
शिलाद्वादशभोवैश्पशालग्रामसमुद्भवः ॥ विधिनापूजितायेनतस्पूरणंवदामिते ३२
कोटिद्वादशलिंगेस्तुपूजितैस्वर्णपंकजैः ॥ पत्स्यात्द्वादशकृत्स्नेषुदिनेनैवेनतद्भवे
त् ३३ यःपुनःपूजयेद्भक्त्यासालग्रामशिलाशते ३षित्वासहरेलोकेचक्रयत्तेहिजा
यते ३४ कामक्रोधैःवलोभैश्चव्याप्तोयश्चनराधमाः ॥ सोपियातिहरेलोकं शिलाग्रामशि
लार्च्चनात् ३५ ॥ यःपूजयतेनोविंदंशालग्रामेशदानरः ॥ आभूतसंप्लवंयावत्तनसप्रच्य

यतेदिवः ॥३६॥ विनतीर्थेविनायज्ञेविनादानंविनामतिं ॥ मुक्तिंयातिनरो येश्वशालग्रा
मशिलार्च्चनात्॥३७॥ नरकंगर्भवासंचसत्यंकृमियोनिनां ॥ नजातिवेश्वयोवापिशालग्राम
शिलार्च्चकः ॥३८॥ दिक्कविधानमंत्रेणचक्रेयोवलिमाहरेत् ॥ सयातिवैष्णवंधामसत्यंसत्यंम
योदितं ॥३९॥ सस्नातःसर्वतीर्थेषुसर्वयज्ञेषुदीक्षितः ॥ शालग्रामशिलातोयेयोऽभिषेकंस
माचरेत् ॥४०॥ गंगागोदावरीरेवाघोरुक्मिप्रदायकाः ॥ निवसंतिसतीर्थास्तेशालग्रामशि
लाजले ॥४१॥ नैवेद्यैर्विविधैर्दिव्यैः फलैः कूष्मांडपूर्वकैः ॥ गीतवाद्यस्तोत्रैश्चैः शालग्रामशि
लार्चनं ॥४२॥ कुर्वतेमानवोयस्तुकलौभक्तिपरायणाः ॥ कल्पकोटिशतंस्वर्गेनिरमतेसन्निधौ
हरेः ॥४३॥ मल्लिंगैः कोटिभिर्दिव्यैः यत्फलंपूजितैः स्तुतैः ॥ शालिग्रामशिलायास्तुकेना

पीहतत्फलं ॥४४॥ सकृद्भक्त्यर्चितेलिंगेशालिग्रामशिलोद्भवे ॥ मुक्तिंप्रयातिमनुजानसंशयेनय
र्जितः ॥ शालग्रामशिलारूपीपत्रतिष्ठतिकेशवः ॥ तत्रदेवाः सुरापक्षाःभुवनानिचतुर्दश
॥४५॥ शालग्रामशिलायांतुयःश्राद्धंकुरुतेनरः ॥ पितरःतस्यतिष्ठंतिप्राकल्पशतंदिवि ॥४६॥ येपि
बंतिनराःनित्यंशालिग्रामशिलाजलं ॥ पंचगव्यसहस्रैस्तुप्राशितः किंप्रयोजनं ॥४८॥ तीर्थतोयो
द्भवैरापंशालग्रामशिलाजलं ॥ शालग्रामशिलाजत्रतीर्थंयोजनत्रयं ॥४९॥ तत्रदानंचहो
मंचसर्वकोटिगुणंभवेत् ॥ शालग्रामशिलातोयंपःपिबेद्दिनाशनं ॥५०॥ माघस्नानंप्रकुर्वैवस
पिबेत्तुक्षमाग्नरः ॥ शालग्रामशिलामंत्रंमात्रंसमंततः ॥५१॥ कोटिंकोपिस्तोयंपिबेत्
कुंठभवनंनरः ॥ शालग्रामशिलाचक्रंमोदघाद्दानमुत्तमं ॥५२॥ मूचक्रंनेनदत्तस्यात्ससैवय
नकाननं ॥ शालिग्रामशिलायांयोमूल्यमुन्मादयेन्नरः ॥५३॥ विक्रेताचानुमन्ताचपःपरीक्षातुमो

दृयेषे सर्व्वेनेनरकंयांतिजावदाभूतसंप्लवं ५४ अतःसंवर्ज्जयेद्वैश्यः चक्रस्यक्रयविक्रयं यहु
नोक्तेनकिंवैश्यकर्त्तव्यंपापभीरूणा ५५ स्मरणंवासुदेवस्यसर्व्वपापहरंपरं तपःनदानंनरोघोर
मरणपेनियतेद्रियः यत्फलंसमवाप्नोतिनत्वागरूडःध्वजः कृत्वापिचदुनःपापंनरोमोहस
मन्वितः ५७ नयातिनरकंनत्वासर्व्वपापहरंहरिं पठित्वायानितीर्थानिपुराणान्यायतनानि
च ५८ तानिसर्वाण्यवाप्नोतिवैष्णोनामानुकीर्त्तनात् देवशर्म्मधरंविप्रंवैश्यपन्नापरायणं
५९ नतेषांयमसालोकंपश्यतेवानरकोदरः वैष्णवःपुरूषोवैश्यशिवनिंदांकरोतियः ६० नवि
द्यंवैष्णवंलोकंसयातिनरकंध्रुवं उपोष्यैकादशींमेकांप्रसंगेनापिमानवः ६१ सर्व्वसौख्यप्र
दाएकादशीराजीत्पदायिनी नगंगानगयाद्वैश्यनकासीनेचपुष्करं ६२ नचापिकोरवंक्षेत्रपु
राणंहरिदिनेनतु यमुनाचंद्रभागाचतत्माहरिदिनेनतु ६३ अनायासेनयेनात्रप्राप्यतेवै

ष्णवंपदं रात्रौजागरणंकृत्वासमुपोष्यहरेर्दिनं ६४ दशवैपित्तकेपक्षेमात्रकेदशपर्व्वतः प्रिया
यादशपक्षेतुपुरुषान्तुद्धरेन्नरः ६५ तेद्वंद्वसर्व्वनिर्मुक्तानागरिकृतकेतनाः स्त्रियाःपीत
वस्त्राश्चयांतिहरिमंदिरं ६६ यात्रकेयोवनेवापिहृद्वत्वेवाविशंवर उपोष्यैकादशींनूनंनेति
पापीतिदुर्गतिं ६७ उपोष्यैहत्रिसप्तानिकृत्वावातीर्थमज्जनं दत्वाहेमतुलांगांश्चवैश्यस्व
र्यातिमानवः ६८ तीर्थस्नोतिनयेवैश्यनदत्तंकांश्चनंश्चगौ नेवतप्तेनपः किंचित्तेस्तः सर्व्व
दुःखिताः ६९ संक्षेपाद्भाषितोद्धर्मः नरकस्यनिवारणं अद्रोहः सर्व्वभूतेषुवाङ्मनः काय
कर्मभिः ७० इंद्रियानांनिरोधश्चदानंचहरिसेवनं वर्णाश्रमक्रियानांचपालनंविधितःश
दा ७१ स्वर्गार्थीसर्व्वदावैश्यनपीदानंचकीर्त्तयेत् यथाशक्तिसमादद्यात्स्वात्मनोहितका
म्यया ७२ उपानद्वस्त्रकृत्रादिश्चन्नमूलफलंजलं अवध्यंदियशंकुर्याद्धरिद्रेणापिवैश्यक

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

७२ इहलोके परलोके नादत्तमुपतिष्ठति दातारो नैव पश्यंति तांस्तान्हि यमयातनां ७४ दिवसमु
बोधनाद्यासैर्भवंतीह पुनः पुनः किमत्र बहुनोक्तेन यात्यधर्मैर्नरो दुर्गतिं ७५ आरोहंति हि ये
धर्मैर्नरः सर्वत्र शर्मदा तेनात्मानमारभ्य कर्त्तव्यो धर्मसंग्रहः ७७ इतिते कथितं सर्वं किमन्य
न्श्रोतुमर्हसि इतिश्रीपद्मपुराणे उत्तरखंडे माघमाहात्म्ये चतुर्थपंचमषष्ठोध्यायः